

Stiletten

ORGAN FÖR INDEPENDENT LIVING I SVERIGE SEDAN 1986 | NR 5 2006 | 40:-

Rätt till svett

Handikappriser och handikapphus. Vem får svettas, var när och hur? Stiletten riktar udden mot ett segregerat Idrottssverige.

FUNKIS VANN BIG BROTHER

ARBETSTIDSLAGEN ÄNDRAS

RÄTT TILL SVETT

Den här gången är temat för Stiletten idrott. Vi tittar närmare på vad som döljer sig bakom flås och sträckningar och blottlägger ett par ideologiska konflikter. Herman Grafström har besökt otillgängliga gym i sitt hemkvarter och tjuvkikat på bygget av Idrottens hus för funktionshindrade. Och Lars-Göran Wadén har pratat med både kvinnan som vägrade ta emot handikapputmärkelsen och med kvinnan som tog samma pris med stolthet. När ser man för bra för att inte få spela goalball och hur kan idrott

minska världsfattigdomen, är också frågor Stiletten ger svar på. Vi hjälper dig att reda ut vad den nya arbetstidslagen kommer att innebära och du får tips på vad du kan döpa dina barn till för lyten. Läs också Gunilla Hårdbergs filmrecension av "Foten på hjärtat" – om tre unga funktionsnärvarande på Hultsfredsfestivalen.

Finn Hellman

Redaktör

AD/ GRAFISK FORM
Ebba Bonde
ebba@ebbabonde.se

REDAKTÖR
Finn Hellman
finn.hellman@stil.se

BILDRED/ ILLUSTRATÖR/ FOTOGRAF
Nina Ramsby
produktion@ninaramsby.se

Stiletten

Stiletten | Redaktör Finn Hellman Telefon: 08-506 221 96 Växel: 08-506 221 50 finn.hellman@stil.se | Adress Stils kontor, Arenavägen 63, 7 tr. 121 77 Johanneshov info@stil.se | Ansvarig utgivare: Sture Jonasson jonasson@telia.com | Stiletten på webben www.stil.se | Antal utgåvor 6 nummer per år | Prenumerationer 200 kronor, stödmedlem 100 kronor/år Stiletten ingår. | Omslagsbild Nina Ramsby.

STIL är en del av den internationella medborgarrättsrörelsen för människor med funktionshinder - Independent Living. Stiletten är en kanal för STIL och Independent Living- rörelsen i Sverige. Stiletten vill väcka debatt för full tillgänglighet inom samhällets alla områden och visa vilka möjligheter som öppnar sig med personlig assistans.

MEDARBETARE I DETTA NUMMER: LARS-GÖRAN WADÉN

Från och med nu har vi en ny vinjett i tidningen. Här kommer en av Stilettens skribenter att lyftas fram lite extra. Först ut är Lars-Göran Wadén, även kallad LG.

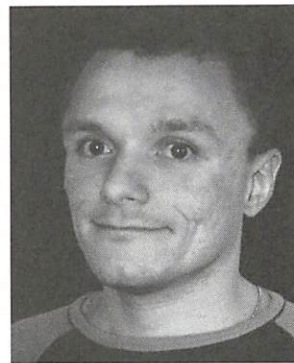
SKRIVER I DETTA NUMMER: Om idrottspris på samma villkor och om ny arbetstidslag.

VAD SNURRAR I DIN STEREO?

Något svenskt som Veronica Maggio, Louise Hoffsten, Stefan Sundström eller Bo Kaspers Orkester.

VAD GÖR DIG GLAD JUST NU?

Att det går bra för både Brynäs och GIF i ishockeyns och fotbollens högsta divisioner. Jag följer dessa lag så gott jag

kan trots att jag hänvisas till en speciell handikappläktare och inte kan/får sitta tillsammans med mina vänner.

VILKEN ÄR DIN FAVORITPLATS?

Det portugisiska öriket Azorerna. Vacker natur och djurliv, gästvänliga människor, mysiga havsbad med delfiner och fantastiska kaffedrunkar.

DESSA MEDVERKAR OCKSÅ: | Herman Grafström herman@grafstrom.com | Nicoletta Zoannos nicoletta.zoannos@independentliving.org | Veronica Johansson veronica.johansson@independentliving.org | Sari Nykvist Sari@shia.se | Susanne Berg Susanne.berg@independentliving.org | Gunilla Hårdberg gunilla.hardberg@stil.se | Korrektur: Kait Bessing kait.bessing@srfstockholm.se | Lars-Göran Wadén lars-goran.waden@comhem.se

12.

Synskadade vill höja synnivån i goalball

14.

Upplysningsfilm om fylla, fest och funks

16.

Friidrottare, inte handikappidrottare

17.

Veronica Johansson diskuterar dejting på nätet

22.

Tourettes rockar Big Brother.

Blind Inge Torsten Alms g. 55	45 6
Blind Ingrid o. Kent Döbelsg. 55	532 2
Blind Janet Konstnär Tantog. 77	43 6
Blind Kerstin IT-konsult Brunskogsbacken 33 SOLLENTUNA	12 1
Blind Kurt o. Greta Ekehjelmstorget 44	542
Blind Oskar o. Anna Scentekniker Åsög. 48	712
Blind Ove Bellmansv. 3 TRÅNGSUND	1
Blind Ragnar Ektorpsv. 221 NACKA	50
Blind Ruth Atterbomsv. 22	5
Blind Staffan Åke Brunskogsbacken 33 SOLLENTUNA	5
Blind Torsten Rågg.2	
Blind Tove Tantog. 77	
Blind William Bellmansv. 3 TRÅNGSUND	
Blind Åge o. Ulla Döbelsg. 55	

FOTO | NINA RAMSBY

De heter som funktionsnedsättningar

Stilletten har hela lytta listan

Du kanske visste att de tre vanligaste efternamnen är: Johansson, Andersson och Karlsson. Och kanske du har koll på att Erik och Maria är de vanligaste förnamnen. Men hade du en aning om att knappt 1000 svenskar bär funktionsnedsättningar som namn?

En av dem är Mikael Blind. Han berättar att namnet har samiskt ursprung och kom till Sverige på 1600-talet från Finland. Han säger att många tror att det är ett soldatnamn men det stämmer inte.

–Jag tror att det var en man som var blind som gav upphov till namnet, säger han.

–Ofta tror folk att jag heter Lind. Då säger jag nej, jag heter som icke-seende plus H, berättar Karin Blindh.

Att hon har en funktionsnedsättning som efternamn är inget Karin Blindh tänker på:

–Mitt namn är en del av mig och jag tror att det hade varit samma sak om jag hetat Stol eller Arg. Det är annorlunda och folk reagerar på det eftersom man associerar till nåt annat än om jag haft ett vanligt efternamn, säger Karin Blindh och berättar att ibland ger hennes namn upphov till skämt:

–Optikerna brukar skratta och säga "jaha, kan ju fatta att du är här..."

Det finns ingen som heter klumpfot eller Döv men en man och en kvinna bär förnamnet Krum och Stel är det fem som heter i efternamn.

På plats tre i fem-i-topp över funkisnamn finns Halt. 41 personer stavar familjenamnet på det sättet.

–Det är ett tyskt soldatnamn. Min pappa tog med sig det från Finland, berättar Ewa Halt.

–När jag var i tonåren fanns det de som sa "Stopp!" och "Stanna!" och anspelade på mitt namn. Mina bröder fick väl en del kommentarer när de låg i lumpen också, säger Ewa Halt.

Det populäraste lytta namnet är Lam:

–Det är ett vanligt namn i Asien och uttalas som engelskans Lam. Det kommer nog från kolonialtiden, säger Anna Lam.

–Jag är gift med en honkongkines och på kinesiska betyder namnet skog.

Finn Hellman

INVALIDA EFTERNAMN

Lam: 606 personer
Blind: 242 personer
Halt: 41 Personer
Stel: 5 personer

INVALIDA FÖRNAMN

20 kvinnor bär förnamnet Lam
En kvinna och tre män bär förnamnet Krum
En man bär förnamnet Blind

”det är bra att vi får en lag mot diskriminering men det kommer att kosta oss som diskrimineras pengar för att ta reda på vad lagen egentligen innebär för oss”

Sture Jonasson, ordförande i Stil

ILLUSTRATION | NINA RAMSBY

Stil tycker till om diskrimineringskommitténs betänkande

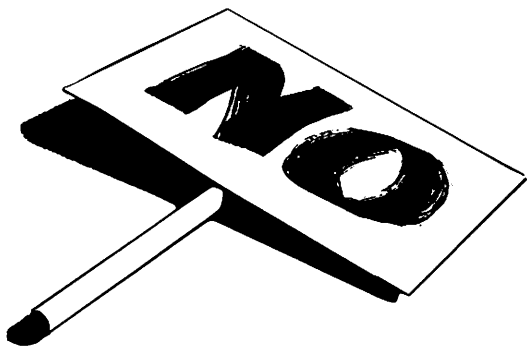
Stil har svarat på remissen från diskrimineringskommittén. I svaret står bland annat: ”Vi välkomnar att Diskrimineringskommittén beslutat att föreslå att otillgänglighet skall klassas som diskriminering av personer med funktionshinder. Vi uppfattar kommitténs förslag som att handikappolitik nu skall ses som en fråga om mänskliga rättigheter, ledstjärnan skall inte längre vara ett vård- och omsorgsperspektiv utan i stället utgå från ett medborgarperspektiv!”

Men från Stils sida är man orolig för att otillgänglighet i slutändan inte kommer att klassas som diskriminering. Diskrimineringskommittén föreslår nämligen att det ska hänga ihop med vilken möjlighet en verksamhet har att betala vad det kostar att göra sig tillgänglig. Det ska göras en såkallad skälighetsbedömning. Frågan som kommer att

ställas är: Är de anpassningsåtgärder som krävs för att tillgängliggöra den anmälda verksamheten skäliga?

Stil skriver i remissvaret: ”Vi förordar utformanden av tillämpningsföreskrifter som sätter en standard för vilka åtgärder som kan krävas av en verksamhet. (...) Enligt Diskrimineringskommittén skall varje instans av påstådd diskriminering på grund av bristande tillgänglighet genomgå en skälighetsbedömning. Så långt instämmer vi. (...) Däremot måste vi förkasta Diskrimineringskommitténs förslag att verksamheters ekonomiska förutsättningar skall avgöra om diskriminering föreligger eller ej. Det innebär att två identiska, otillgängliga situationer kommer att bedömas olika – i det ena fallet som diskriminerande, i det andra fallet inte så – detta beroende på verksamhetens ekonomi. Vi föreslår att den ekonomiska skälighets-

Spanska independent Living ockuperar

I mitten av september ockuperades det spanska socialförsäkringsverkets huvudkontor i Madrid. Det var 21 Independent Living-aktivister från Foro de Vida Independiente som

protesterade mot ett nytt lagförslag och krävde att få träffa en regeringsrepresentant. IL-aktivisterna är oroliga att den spanska regeringen inte ska garantera grundläggande rättigheter för personer med funktionshinder i det nya lagförslaget.

– Vi är oroliga eftersom vi har märkt att det finns en motvilja mot att inkludera Independent Living-principer i den nya lagstiftningen, säger Manuel Lobato, en av ockupanterna.

– Personer med funktionshinder kommer att tvingas betala 30 procent av servicen man behöver, vilket inte gäller för andra jämförbara omständigheter i det spanska sociala trygghetssystemet, säger han.

Ockupationen pågick i 25 timmar och slutade med att aktivisterna fick träffa Jesus Caldera, arbets- och socialminister.

Källa: www.independentliving.org

Stil bildar branschförening

Stil, JAG, Nära och Särnmarks har träffats tidigare då och då informellt men nu vill de fyra assistansanordnarna gå vidare med samarbetet. 30 procent av de assistansanvändare som valt bort assistans i kommunal regi tillhör någon av de fyra anordnarna. Genom att nu bilda en branschförening under namnet "Assistansanordnarna" öppnar man för flera jämbördiga anordnare att komma med i samarbetet. Tanken är inte att branschföreningen ska ge råd och stöd till mindre anordnare, utan en förutsättning är att man är ungefär lika stora.

– Vi i Assistansanordnarna har en gemensam syn på brukarmakt och vill värna assistansreformen. Genom att samarbeta kan vi lättare bli en tydlig röst, säger Cecilia Blanck, verksamhetsledare på brukarkooperativet JAG.

bedömningen kopplas till möjligheten att bevilja subventioner som utformas som en modell av ROT-bidrag för den tillgänglighetsskapande åtgärden. Framkommer det vid en skälighetsbedömning att en tillgänglighetsskapande åtgärd är möjlig, bör detta i sig innebära att diskriminering föreligger.

Men på sikt måste Ansvars- och finansieringsprincipen vara grunden för hur samhället ser på tillgänglighet; tillgänglighet ska vara en naturlig del av ordinarie verksamhet, inte något som skapas i efterhand för att man "råkat glömma". Därför menar vi att "ROT-bidrag" bör ses som en tidsbegränsad åtgärd."

Något annat man tar upp i sitt remissvar är möjligheten att processa. "För att kunna skapa en operativ lagstiftning för tillgänglighet i den byggda miljön är det av yttersta

vikt att tillsynen över lagstiftningens tillämpning får en effektiv konstruktion. Den bästa tillsynsmyndigheten" är personer med eget funktionshinder. Därför måste ett system där tillgänglighet tas på allvar skapas som ger personer med funktionshinder och organisationer för personer med funktionshinder möjlighet att rättsligt kunna pröva eventuella lagstridiga brister i tillgänglighet."

– Min slutsats är att det är bra att vi får en lag mot diskriminering men det kommer att kosta oss som diskrimineras pengar för att ta reda på vad lagen egentligen innebär för oss, säger Sture Jonasson, ordförande i Stil. Han är bekymrad över att det för en enskild person kan bli dyrt att dra en diskriminerande verksamhet inför rätta.

Finn Hellman

Idrott i skolan är viktigt och många arbetsplatser har gymkort som löneförmån. Och genom att subventionera träningsanläggningar och simhallar visar samhället att det snarast är en plikt att röra sig. Men är det lika viktigt att funktionshindrade får en utvecklande skolgympa? Borde vi besöka bad och gym lika ofta? Svaret tycks vara nej.

FOTO | NINA RAMSBY

Otillgänglighet och diskriminering utesluter oss från en stor del av det de funktionsfullkomliga tar för självklart. Och klagar vi avfärdas vår önskan om att få svettas som lyxproblem.

Men ibland kan det smyga sig in ett vård- och omsorgsperspektiv på funktionshinder och idrott. Då plötsligt ses fysisk aktivitet som en viktig del av rehabiliteringen och som väg till social samvaro. Man kanske till och med kan bli kvitt sin funktionsnedsättning bara man

ligger i. Idrott är inte längre lyx utan karaktärsdanande.

Men då glömmar man att idrott också handlar om lust. Lusten att få använda kroppen och lusten att leka. Och om önskan att få konkurrera och tävla mot andra.

Men det är lätt att moralisera och tala om för oss varför vi ska eller inte ska motionera – mycket lättare än att bygga tillgängligt och att ge resurser till de specialidrotter som kan behövas.

Finn Hellman

Antalet träningsanläggningar har de senaste åren ökat kraftigt. Men trots att gymmen gärna bjuder in alla är tillgängligheten dålig.

Funktionshindrade utesläpps från vardagsmotionen

Längs S:t Eriksgatan i Stockholms innerstad är Friskis & Svettis, S.A.T.S., Nautilus och WorldClass representerade. Använder man rullstol kommer man dock inte längre än till en dörr målad i glada färger. Trappor eller trappsteg gör ett besök omöjligt och att hitta en träningsanläggning med bättre tillgänglighet innebär ofta detektivarbete. Företagen är dåliga på att ange tillgängligheten på sina hemsidor och har man ett funktionshinder är det svårt att dropa in och spontanmotionera.

Linnea Forssell har erfarenheter av såväl lagidrott som motionerande. I hennes lägenhet sitter en plansch från filmen Murderball som handlar om rullstolsrugby, en sport hon själv utövade under studietiden i Linköping. Men när hon flyttade till Stockholm och började jobba räckte inte tiden till.

–Det blev för många timmar i bilen till och från tävlingar, säger hon. Dessutom gick det åt många assistanstimmar eftersom jag behövde hjälp att komma i och ur rubystolen. Jag valde bort rubgyn och började simma istället. Badet som ligger närmast är inte tillgängligt, men på Skärholmens badhus finns en bassäng med lift så jag kommer i och ur vattnet.

Bilresan genom stan kostar tid och pengar även om hon åker tidigt på morgonen för att undvika rusningstrafiken. Träning ett par gånger i veckan samtidigt som man arbetar eller studerar innebär att man måste planera sin tid. Tidigare har hon även åkt till Täby för att leda träningspass på Friskis & Svettis.

–Träningsformen heter Öppna Dörrar, berättar hon. Vanliga pass på Friskis & Svettis innebär mycket arbete

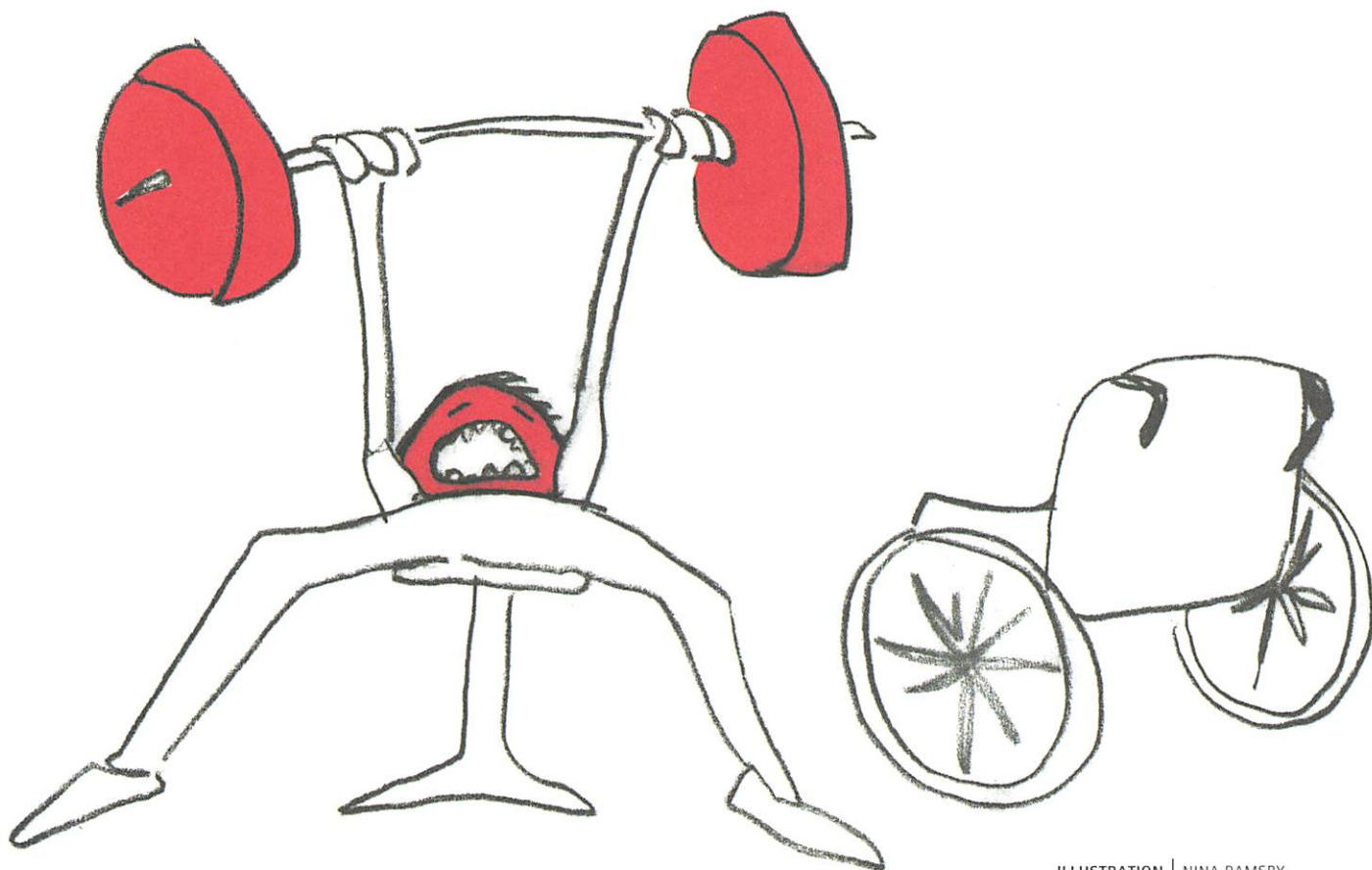

ILLUSTRATION | NINA RAMSBY

med benen, men den här träningen är anpassad för alla. Man har en sittande och en stående ledare och deltagarna har många olika funktionshinder. Den här säsongen fick vi ingen tillgänglig lokal i Täby så det är bara två pass i veckan, ett på Gärdet och ett i Kista.

Nu i höst genomförs dock ett projekt med målsättning att ge personer med funktionshinder ökade möjligheter att träna. Stockholms idrottsnämnd beslutade i slutet av september att köpa in den träningsanläggning som ligger på Beckomberga sjukhusområde i Bromma. Syftet är att skapa ett Idrottens hus för funktionshindrade och Stockholms handikappidrottsförbund, STHIF, som ska stå för driften av anläggningen har redan flyttat sitt kansli till byggnaden. Under den närmaste tiden räknar man med att kunna lägga åtskilliga miljoner på renovering och

”Företagen är dåliga på att ange tillgängligheten på sina hemsidor och har man ett funktionshinder är det svårt att droppa in och spontanmotivera.”

anpassning av lokalerna. Men redan innan projektet är genomfört kommer kritik mot anläggningen. Bland annat från Boris Samuelsson som spelar goalball på landslagsnivå.

ILLUSTRATION | NINA RAMSBY

–Vi känner inget behov av att flytta vår träning till Idrottens hus för funktionshindrade. I dagsläget tränar vi integrerat i Gubbängshallen som fungerar bra för oss och det är jätteroligt att träffa övriga idrottare som intresseras av goalball. Det blir som vilken idrott som helst i den hallen, jämfört med att träna i en hall som bara har kapacitet för handikappidrott, säger han.

Från idrottsnämndens sida är målsättningen att göra anläggningen öppen för allmänheten under vissa tider. Men Boris Samuelsson är skeptisk till att det kommer att finnas utrymme för spontant motionerande. Han menar att man har valt en anläggning med för låg kapacitet för att förena olika behov och samtidig integrering.

–För Stockholms stad, som 2010 vill vara världens mest tillgängliga huvudstad och därmed satsar hårt på inte-

”Det blir som vilken idrott som helst i den hallen, jämfört med att träna i en hall som bara har kapacitet för handikappidrott”

Boris Samuelsson goalballspelare på landslagsnivå.

grering, är knappast Beckomberga det idrottens hus för funktionshindrade som svarar upp mot målet. Jag befärar snarare att det här kommer att bli en ren träningsanläggning för handikappidrott, i bästa fall också med en del tider för spontant motionerande, säger Boris Samuelsson.

Herman Grafström

Dövas idrott kan minska fattigdomen i världen

Genom att sprida dövidrotten över klotet vill de minska fattigdomen. Därför har Sveriges dövas idrottsförbund gått med i den svenska handikapprörelsens biståndsorganisation.

Ett av biståndsarbetets viktigaste mål är att minska fattigdomen i världen.

–Genom att öka människors möjlighet till att delta och på så sätt minska isoleringen bidrar vi till att minska fattigdomen i världen, säger Urban Mesch, Generalsekreterare i Sveriges dövas idrottsförbund, SDI.

SDI har nyligen blivit medlemmar i Sveriges internationella biståndsförening, Shia.

Egentligen har SDI sysslat med biståndsarbete under en lång tid och då har det handlat om att bidra med utrustning, kläder, att till exempel utbilda i jämställdhet, föreningsteknik, men också i hur man faktiskt utövar olika sporter. Så det här med biståndsarbete är inget nytt för SDI.

Som nya medlemmar i Shia har föreningen inte hunnit fundera kring någon konkret projektidé ännu. Med medlemskapet hoppas man kunna utöka sina ekonomiska resurser för att därigenom hjälpa organisationer i fattiga länder.

–Idrott handlar om att utvecklas och om att må bra. Många av våra medlemmar har idag nått framgång i livet på flera olika områden. Idrotten bidrar till att stärka individer, säger Urban Mesch.

Det faktum att man har en funktionsnedsättning gör att man är extra utsatt. Speciellt i den fattiga världen riskerar man att glömmas bort eller att inte prioriteras och detta för att samhället kanske inte förstår och därför inte ser nyttan av att inkludera människor med funktionsnedsättning.

–Det att faktiskt synas i idrottsliga sammanhang blir

Urban Mesch.

därför mycket viktigt och gör att döva inte lika lätt glöms bort, säger Urban Mesch.

Man skulle kunna anpassa dövporten till den vanliga idrotten, men den sociala biten är mycket viktig inom dövidrotten. Så viktig att dövas idrottande därför inte ska inkluderas i vanlig idrott anser han.

–Bristande förståelse och tolkbrist gör att hörande ibland försummar oss, säger Urban Mesch.

Grenarna inom dövidrotten anpassas bland annat genom att information ges på text eller genom teckenspråk. Startskott byts ut mot en ljussignal. Här kan man säga att döva behöver se där normalt hörande hör. Hörande lyssnar på ljud och döva ser på text och bild.

I de fall där döva är med i "hörande" idrotter behövs teckentolkar. I lagsporter behövs teckentolkar till exempel vid taktiksnack och teorienomgångar.

Sari Nykvist

DÖVIDROTT

Dövidrotten har utövats i Sveriges sedan 1890 talet. Sveriges dövas idrottsförbund bildades 1913. För att vara berättigad att tävla som dövidrottare krävs att man har en hörselnedsättning på minst 55 decibel.

Ökad syngräns ger goalballen en framtid

En av de största handikappidrotterna skulle kunna bli större. Men då krävs generösare regler för vem som får vara med. Nu ser många synsvaga för bra för att få tävla i synskadesportten goalball.

Tystnaden på läktarna är påtaglig och man kan klart och tydligt höra vad de sex spelarna på planen säger till varandra. Plötslig kastas en boll iväg, bjällror klingar och sen dunsar det av kroppsdelar mot golvet. Kroppen tar mycket stryk under en goalballmatch. Sporten var till en början menad som en rehabiliteringsåtgärd för blinda krigsveteraner men har nu blivit en utpräglad handikappidrott med Paralympicsstatus. Vem som helst kan i praktiken spela goalball men för att delta på nationell och internationell mästerskapsnivå får du maximalt ha 10 procents syn. För att vara säker på att ingen av utövarna använder sig av eventuella synrester bär alla ögonbindel under matcherna.

Men vad betyder denna klassificering för sporten?

Josefine Jällestål, Anna Nilsson, Winter Andersson och Annika Wistrand spelar alla goalball. Winter Andersson är hemmahörande i SUGI (Synskadade Ungdomar Göteborgs Idrott) och de övriga tjejerna i klubben Aktiva Synskadade. Alla fyra är rörande överens om att det är bra med klassificering på de högre nivåerna.

– Synskadade skulle konkurreras ut om seende släpps in på samma villkor i goalball, säger Josefine Jällestål.

De fyra spelarna förklarar att man som seende har bättre förutsättningar för att lära sig spelet, balanssinnet är bättre, kroppsuppfattningen annorlunda. Skulle

FOTO | NINA RAMSBY

sporten öppnas upp för alla är även risken stor att den förlorar sin status som handikappidrott och goalball skulle bli en liten sport bland alla andra.

Goalball är för närvarande en av de större handikappidrotterna och spelas i över 100 länder. 1978 fick sporten Paralympicsstatus och det är viktigt tycker Winter Andersson.

– Paralympics ger oss möjligheten att få vara elitidrottare. Att få komma utomlands och tävla är roligt och det är det man tränar för, säger hon.

Den snäva klassificeringen har dock sina baksidor. Spelarurvalet blir litet och eftersom klubbarna finns koncentrerade till storstäderna är det svårt för goalballintresserade bosatta ute i landet att gå med i en klubb. Idag finns det sju aktiva klubbar i hela landet: fyra i Stockholm, två i Göteborg och en i Malmö.

– Om bredden var större skulle vi kunna ha fler tävlingar i Sverige, Paralympics skulle inte vara den enda moroten, påpekar Anna Nilsson.

– Synnivån borde höjas, konstaterar Annika Wistrand.

WHO (Världshälsoorganisationen) har en gräns på 30 procent syn för att en individ ska anses vara synskadad. Så borde det vara i goalball också.

– Som det är nu är glappet mellan bredd och elit för stort. Det finns inte tillräckligt med spelare, säger Josefine Jälmestål.

En syngräns på 30 procent är också vad man arbetar för i den svenska goalballkommittén, berättar ordföranden Torsten Karlsson. Men internationellt sett är goalballrörelsen konservativ och seg.

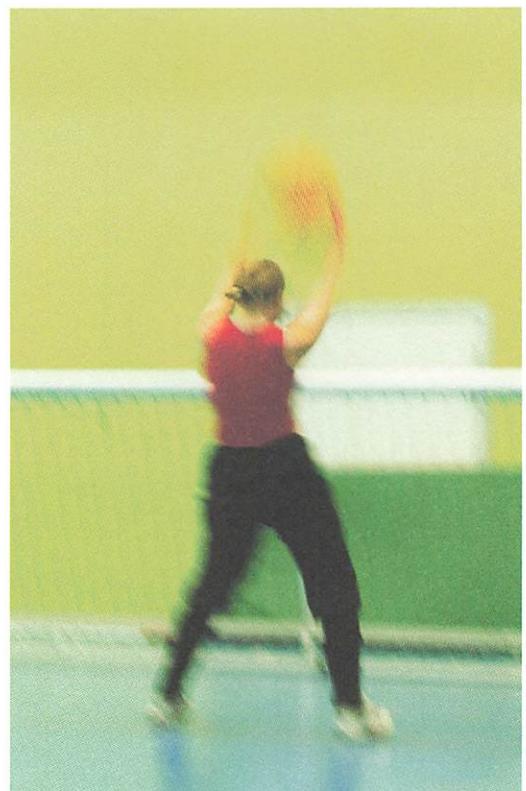
– Vår dröm är att den nya gränsen ska börja gälla till Paralympics i London 2012 och för att det ska hända måste vi börja uppifrån och förändra.

Nicoletta Zoannos

GOALBALL

- Ett lag består av upp till sex spelare. Maximalt tre av dessa får vistas samtidigt på den 18 gånger 9 meter stora spelplanen.
- Spelarna orienterar sig på planen med hjälp av linjerna, som är tre millimeter höga så man kan känna dem. Spelet går ut på att med handen skjuta/kasta bollen längs golvet och in i motståndarnas målbur, samtidigt som man försöker hindra deras skott att nå den egna målburen.
- Bollen kan komma upp i en hastighet av 85 km i timmen. Bollen, som är 25 centimeter i diameter och väger 1,25 kilo, är tillverkad av gummi och innehåller bjällror. Åtta små hål i bollen gör det lättare att höra bjällrorna.
- Alla spelare använder sig av en ögonbindel.

Källa: Handikappidrott.se

Madelene Nordlund.

FOTO | PRESSENS BILD

Den 15 januari 2007 är det dags igen. På den Svenska idrottsgalan ska årets främsta idrottsutövare hyllas. Men när de bästa manliga och kvinnliga idrottarna utses får funktionshindrade inte vara med.

Madelene Nordlund vill ha bort handikapppriset

Med flera VM- och EM-medaljer, och totalt fyra medaljer från Paralympics i Aten och Sydney i bagaget, är Umeå-bon Madelene Nordlund en av världens bästa friidrottare. Hennes framgångar gjorde att hon 2003 nominerades till den Svenska idrottsgalan som "årets idrottare med funktionshinder". Men Madelene Nordlund stannande hemma. Hon ogillar priset eftersom det särskiljer funktionshindrade från andra.

– Jag är friidrottare, inte handikappidrottare, säger hon.

Madelene Nordlund menar att om hon tagit emot priset så hade hon samtidigt accepterat att hon betraktas som en annan sorts idrottare.

Det är något som hon aldrig skulle ställa upp på.

–Det är en gammal tradition som måste brytas. Jag vill betraktas som en idrottsskvinna och förstår inte uppdelningen. Min rullstol är bara ett redskap som kanotistens kanot. Det är ointressant att jag till vardags också tar mig fram i rullstol, säger hon. ►

”- Vi jobbar hårt för att öka förståelsen för att handikappade är elitidrottare men tills vi nått målet vill vi ändå synas och vara med på galan varje år”

Kari Marklund, Svenska handikappidrottsförbundets ordförande

DISKRIMINERING

I många länder betraktas handikappidrottare likvärdigt med icke funktionshindrade atleter, men i Sverige håller Svenska handikappidrottsförbundet på sina principer trots kritik från flera håll. Handikappombudsmannen betraktar det som att ”det kan röra sig om diskriminering”. Flera funktionshindrade idrottsmän och kvinnor har protesterat. Skytten Jonas Jacobsson, med bland annat fyra OS-guld i samma Paralympics, ville nomineras till ”årets idrottsman” men handikappidrottsförbundets regler sa nej. Madelene Nordlund betonar att handikappidrottsförbundet har en mycket viktig funktion för många, men att förbundet borde släppa elitidrotten.

HANDIKAPPIDROTTSFÖRBUNDETS FEL

Madelene Nordlund skyller särbehandlingen till stor del på Sveriges handikappidrottsförbund.

–De vill uppmärksammas, synas och vara med på teve varje år, säger hon.

Och när Svenska handikappidrottsförbundets ordförande Kari Marklund beskriver sin syn på saken visar det sig att Madelene har rätt.

–Jag vill inget hellre än att alla ska betraktas som elitidrottare och kunna nomineras i alla kategorier

men så länge som andra idrottsförbund inte accepterar oss så måste vi göra så här, säger han.

Kari Marklund oroar sig för att ingen handikappidrottare, förutom eventuellt vart fjärde år då det är Paralympics, skulle slå sig in bland andra idrottsprestationer och bli nominerade om alla behandlades lika.

–Vi jobbar hårt för att öka förståelsen för att handikappade är elitidrottare men tills vi nått målet vill vi ändå synas och vara med på galan varje år, säger han.

ETT SVÅRT DILEMMA

Kari Marklund och idrottsgalans vd Stephan Rimér har diskuterat frågan. De kom fram till att om alla ska behandlas lika så måste ”handikapppriset” bort.

–Jag ställer mig inte främmande till att funktionshindrade kan nomineras i alla kategorier, men det är inte möjligt om utmärkelsen ”årets handikappidrottare” är kvar. Alla priser ska ha en hög status och om utmärkelsen är kvar samtidigt som funktionshindrade nomineras i andra kategorier finns risken att handikapppriset betraktas som ett andrahandspris, säger Stephan Rimér.

– Men jag förstår att de funktionshindrade tävlingsmänniskorna lägger en egen värdering i att vilja mäta sig mot alla, fortsätter han.

Det är alltså ett klurigt dilemma eftersom en strävan efter likabehandling kan innebära att funktionshindrade inte får något utrymme på galan alls.

Madelene Nordlund hoppas ändå att hon någon gång får rätt, men tror inte att det händer de närmaste åren.

–Det är för många i Sverige som tankemässigt ligger långt efter andra länder, avslutar hon.

Lars-Göran Wadén

Årets idrottare med funktionshinder

2000 Håkan Eriksson, Rullstolsåakare.

2001 Jonas Jacobsson, Skytte.

2002 Cecilia Ferm, Basket.

2003 Herrlandslaget i Goalball.

2004 Fredrik Magnusson och Magnus André.

2005 Jonas Jacobsson, Skytte.

2006 Alexandra Polivanchuk, Simning.

Simmerskan Alexandra Polivanchuk tycker att man ska se priset som en möjlighet.

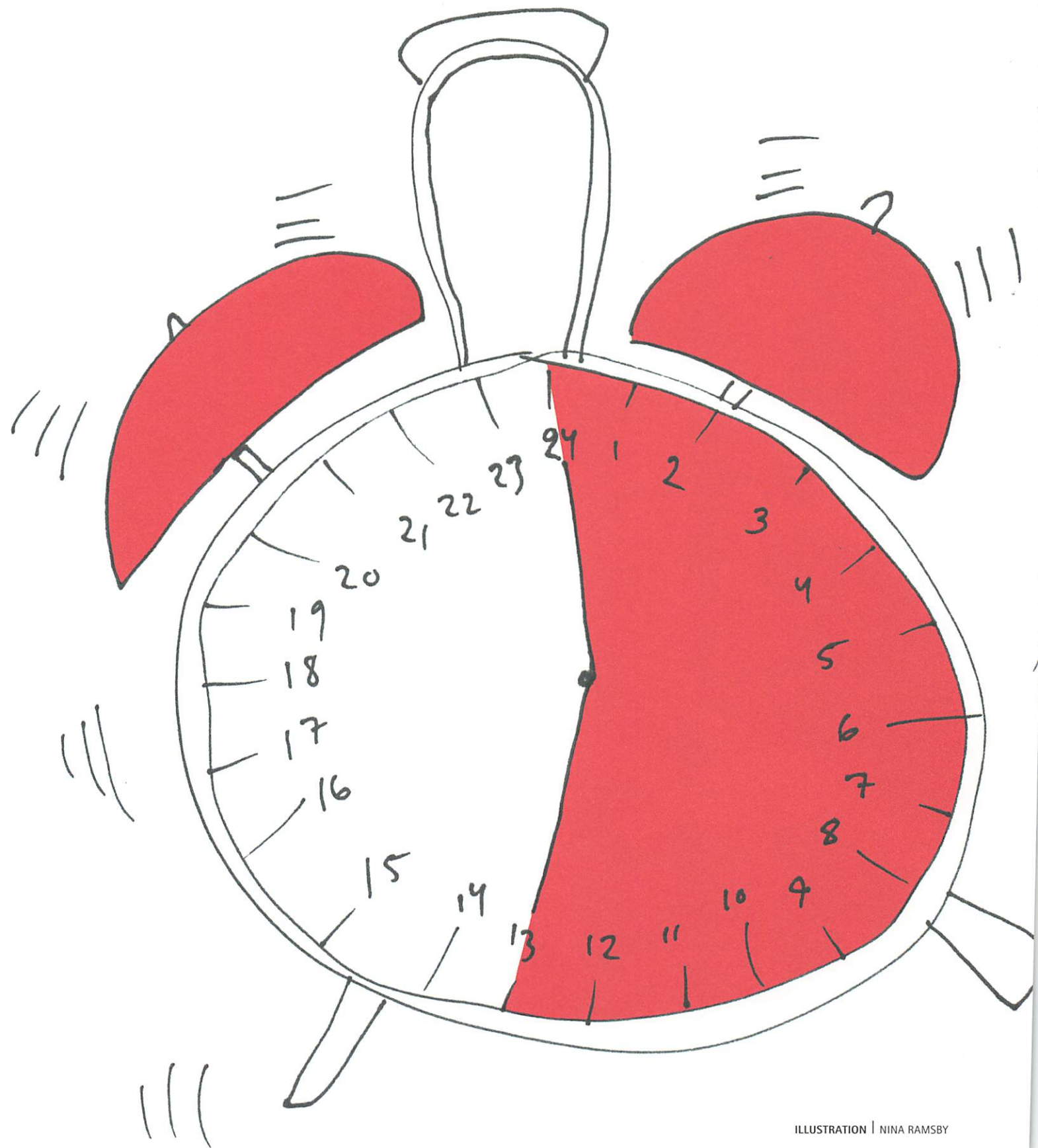
Alexandra Polivanchuk: Det är en möjlighet att visa vad vi kan

Simmerskan Alexandra Polivanchuk har både EM- och OS-guld på meritlistan samt flera världsrekord. Hon tvekade aldrig att ta emot priset som årets idrottare med funktionshinder 2006.

–Jag minns fortfarande känslan när de sa mitt namn. Hjärtat bultade så hårt. Jag blev överlycklig. Det var en fantastisk känsla som jag gärna vill känna igen, säger hon.

Alexandra Polivanchuk tycker att det är tråkigt när vissa bojkottar idrottsgalan.

–Jag tycker att man ska vara stolt för den man är. Det är inte diskriminering utan en bra möjlighet för funktionshindrade att visa vad vi kan.

LAGÄNDRING OROAR MÅNGA

Arbetsstidslagen ska ändras. De som i många år haft ett fungerande arbetsscheman för sina personliga assistenter tvingas nu se över systemet. Om de fortsätter med ett gammalt kollektivavtal finns risken att man bryter mot lagen.

Från och med nästa år påverkas Sveriges arbetsstidslag av ett nytt EU-direktiv. De europeiska bestämmelserna har egentligen funnits i tolv år men det är inte förrän nu som de helt implementeras i vår lagstiftning.

–Det här blir ett sent uppvaknande för oss alla. Det känns som om arbetsgivarorganisationerna och fackförbunden inte tagit det på allvar, man förstår inte att det drabbar oss, säger Stils verksamhetsledare Björn Jidéus.

För att ta reda på hur EU-direktivet förändrar förutsättningarna för arbetsledare och anställda sitter just nu arbetsgivarorganisationer, fackförbund och arbetstagarorganisationer i överläggningar. Parterna granskar de nya paragraferna för att ta reda på vad som, utifrån den nya lagen, kan regleras i ett kollektivavtal.

–Exakt vilka konsekvenser det här får är svårt att säga, men det är klart att exempelvis brandmän och personliga assistenter påverkas en hel del, säger Stig Persson, ombudsman på fackförbundet Kommunal.

Från arbetsgivarorganisationen Almegas sida oroar man sig mest för mindre assistansföretag.

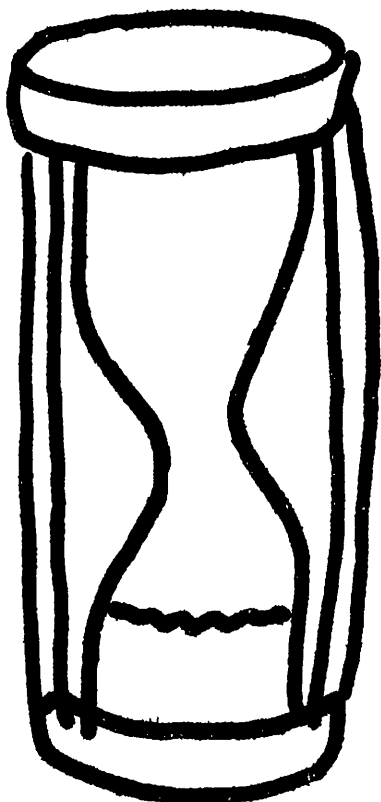
–De regler vi har måste vi följa, men visst innebär det problem, speciellt för dem med få anställda. Det är bra

med en skyddsregel så ingen arbetar för mycket men vi måste se över vilka konsekvenser det här får, säger Ari Kirvesniemi, förbundsdirektör för Vårdföretagarna som ingår i Almega.

Andra yrkesgrupper som drabbas är läkare, butikspersonal och resande försäljare som vant sig vid att under vissa perioder arbeta intensivt för att sedan kunna ta längre lediga pass. Från och med första januari 2007 är det nämligen slut med det. Arbetstiderna måste då följa EU-direktivet som säger att ingen får arbeta mer än max 13 timmar i sträck. Eftersom EU-direktivet räknar jourtid som arbetstid och en anställd, under ett dygn, har rätt till elva timmars vila ställer det till problem.

–För oss betyder det att den enskilde assistenten riskerar att tjäna mindre då arbetsledarna i Stil kan behöva rekrytera mer personal för att klara skiftgången. Fler ska ju då dela på arbetstimarna, som i sin tur ges utav Försäkringskassan i beslut om assistansersättning, säger Björn Jidéus.

De personliga assistenter som pendlar, och i dag väljer att sova över på jobbet mellan två skift för att slippa köra många mil, måste från och med nästa år åka hem

–Det blir för fyrkantigt och oflexibelt, en klar försämring. Vissa motiverar systemet med att fler får jobb men jag tror att vi får fler sjukskrivningar och fler som fuskar med arbetstiderna.

Heléna Karnström, kursledare för Stils arbetsledarutbildningar

ILLUSTRATION | NINA RAMSBY

mellan varje arbetspass. All tid på jobbet räknas som arbetstid.

Tack vare begreppet "jourtid" kan en personlig assistent, genom reglerade kollektivavtal, i dag arbeta intensivt längre perioder och sedan vara ledig, men nu gör EU-direktivet så att det är slut med det. Under hösten kommer Stil därför att ordna utbildningar för att förbereda medlemmarna. Samtidigt försöker Stil genom sin arbetsgivarorganisation, Kooperationens förhandlingsorganisation (KFO), att få till kollektivavtalsskrivningar som lättar upp EU-direktivet. Men det är svårt.

–Vi har frågan högt prioriterad på dagordningen och ska sätta oss i förhandlingar med Kommunal. Tyvärr har alla kommit igång sent. Just nu analyserar vi lagen tillsammans med bland annat Tjänsteföretagen och Sveriges kommuner och landsting. I dag kan jag inte säga hur det går, först krävs regelrätta förhandlingar, säger Arne Mårtensson, vd för KFO.

–EU-direktivet är snävt med minimikrav som ingen får gå under. Det är besvärligt att hitta särskilda kollektivavtalsskrivningar och därför lägger vi extra koncentration på assistanssidan där konsekvenserna blir stora, fortsätter han.

Heléna Karnström, kursledare för Stils arbetsledarutbildningar tillsammans med Elsa Tegstam, tycker inte om de nya bestämmelserna. Hon irriterar sig över villkoren

som gör att det fungerande arbetsschema hon haft i 20 år nu inte kan användas längre.

–Varken mina anställda eller jag tycker om det här, säger hon.

Heléna Karnström är upprörd och undrar varför den svenska regeringen bara sväljer allt som EU säger. Hon förstår inte varför inte handikapprörelsen, något fackförbund eller kooperativ reagerat genom att högljutt protestera.

–Det här gör att mina assistenter med lång resväg kanske inte kan arbeta kvar längre. Jag tvingas troligtvis anställa mer personal för att dela upp arbetsschemat och som arbetsledare får jag inte samma möjligheter att påverka utifrån mina behov, säger hon.

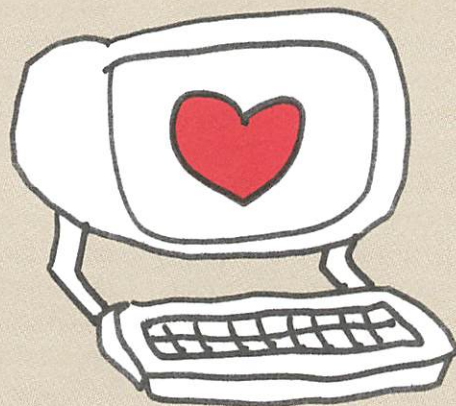
Heléna Karnström tror att systemet bara leder till att folk kommer att fuska med arbetstiderna.

–Det blir för fyrkantigt och oflexibelt, en klar försämring. Vissa motiverar systemet med att fler får jobb men jag tror att vi får fler sjukskrivningar och fler som fuskar med arbetstiderna. Vi blir påtvingade en lag som inte hör hemma i Sverige, avslutar hon.

Just nu diskuterar regeringskansliets näringsdepartement med ansvariga inom EU om det går att förskjuta införandet av EU-direktivet eller omformulera dess krav. I dag är förhandlingsläget låst.

Lars-Göran Wadén

MÅSTE MAN SÄGA ATT MAN ÄR FUNKIS?

Det handlar om nätdejting. 2000-talets överlägset största trend, som har blivit räddningen för otaliga ensamma själar. I ett land där var tredje hushåll är ensamhushåll och vartannat äktenskap slutar i skilsmässa har nätdejtingen tagit en självklar plats i vår stressade tid. Nätdejtingen har i mångt och mycket slagit ut de traditionella mötesarenorna, såsom arbetet, krogen, fester och idrottsföreningen.

För oss funkisar har nätdejting också visat sig vara ett lyckat koncept. Många av oss har inte tillgång till de klassiska mötesplatserna och då har datorn blivit ett ypperligt hjälpmedel i jakten på den Stora Kärleken. Men med detta eminenta redskap följer också ställningstaganden som vi kanske inte förut ställdes inför. – Ska man säga att man är funkis? Varför och när i så fall? Måste man säga nåt?

Min approach till det här om man ska säga att man är funkis eller inte, har kraftigt varierat och jag har mycket gått på magkänslan. Det som är så bra med nätet är att jag fått valet att berätta eller inte berätta. Jag har inte tvingats bli dömd och bedömd genast, som i så många andra sammanhang. Har jag velat berätta genast har jag gjort det och har jag valt att utelämna att jag sitter i rullstol har det också stått mig fritt. Att inte genast berätta att man är funkis ger personen på andra sidan en möjlighet att lära känna mig som Veronica i första hand och inte som funkis. Att däremot genast berätta om den "funkisstatus" man har kan ju ge den fördelen att man sällar bort

oönskade element som man ändå inte skulle orkat slösa energi på.

Är det då ett säkert kort att träffa någon via nätet? I en undersökning publicerad av Aftonbladet, se kan man läsa om hur många som nätdejar och blir besvikna för att kontaktsajterna lovar mer än vad krogen gör. Och träffar man då ändå inte sin själs älskade så är det upplagt för stor besvikelse. Många med mig har nog någon eller flera gånger i livet använt funktionshindret som ett alibi när man inte lyckats med saker och ting, inklusive att träffa den rätte. Kontentan av det hela är att det finns inga genvägar till lyckan. Det går inte att på vetenskaplig väg, via personlighetstester på nån dejtingsajt eller genom att kalkylera med om man ska eller inte ska berätta att man är funkis, helt automatiskt hitta någon att leva lycklig i alla sina dagar med! Det krävs gammaldags sätt som att faktiskt prata med andra människor, hitta gemensamma intressen och samtalsämnen och bygga vidare på det och hoppas på att Amor har en bra dag och lämna resten därhän!

Jag själv tillhör den lyckliga skaran människor som faktiskt lyckats hitta någon på nätet! Men vägen dit har varit kantad av besvikelser, taskiga dejter och svek – precis som för vem som helst skulle jag tro. Nätet diskriminerar varken mer eller mindre än livet självt.

Veronica Johansson

Fotnot: Veronica Johansson är ledamot i Stils Styrelse

FNs handikappkonvention är här

FN:s handikappkonvention är klar. Ad hoc gruppen för en FN-konvention för personer med funktionshinders rättigheter avslutade sitt arbete den 25 augusti i New York. Diskussioner om innehållet i konventionens 40 artiklar fortsatte långt in på eftermiddagen under den sista mötesdagen. Gruppen lyckades slutligen nå fram till en överenskommelse. Två områden orsakade störst svårighet: rättigheter som handlar om familjeliv och barnafödande, samt situationer i vilka personer med funktionshinder löper större risk. Situationen i Mellanöstern låg bakom krav på att tydligt peka ut ockupation som just en risksituation.

Konventionen skapar inte nya rättigheter. Men den förbjuder diskriminering av personer med funktionshinder inom alla samhällsområden. Länder som skriver under den garanterar därmed att funktionshindrade ska ha samma rätt till liv på lika villkor som andra medborgare.

En oberoende kommitté är tänkt att övervaka hur länderna uppfyller konventionens krav. Länderna ska rapportera situationen och sitt arbete

inom området till "Kommittén för Personer med Funktionshinders Rättigheter". Ett frivilligt protokoll finns också i bilaga. Länder som också skriver under detta går med på att enskilda individer och organisationer av personer med funktionshinder har rätt att föra talan i enskilda ärenden inför kommittén.

Förslaget till konventionstext antogs med acklamation med undantag för frågan om ockupation. Denna antogs efter omröstning där fem länder röstade emot. Den slutliga texten kommer att arbetas fram av en redigeringskommitté vars uppdrag är att skapa kontinuitet i språket och juridiskt korrekta formuleringar. Konventionstexten antas sedan formellt av FN:s generalförsamling. Därefter är det upp till individuella länders regeringar att skriva under konventionen, det frivilliga protokollet eller båda två.

Generalsekreteraren Kofi Annan kallade konventionen en historisk händelse och början på en ny epok.

Utkast till konventionstext finns på: www.un.org/esa/socdev/enable/

Handikappidrottare förhandlar

Rådet för handikappidrott i Singapore (SDSC) förhandlar med Singapores riksidrottsråd (SSC) om en eventuell sammanslagning. Källor uppger att samtal har pågått under det senaste året. De båda organisationerna avstår från att kommentera detaljer men bekräftar samtal. Utvecklingen har sin bakgrund i den nyligen antagna FN-konventionens artikel 30. Denna ger handikappidrottare rätt att delta i allmänna idrottsverksamheter samt ställer krav på tillgängliga sport- och fritidsarenor.

Ordförande för handikappidrotten, Tan Ju Seng hoppas att utvecklingen inom området internationellt och konventionen ska leda till lika villkor för idrottsmän med funktionshinder som för idrottsmän utan funktionshinder.

Funktionshindrad vann Big Brother

Engelska Big Brother vanns av Pete Bennett, en 24-årig arbetslös rockmusiker med Tourettes syndrom. Tourettes är ett neuropsykiatriskt funktionshinder och innebär bl.a. ofrivilliga muskelrörelser. En del personer med Tourettes har också verbala tics, ibland i form av upprepade svordomar. Petes kommentar "wankers" satte extra krydda på programmet.

Channel 4 kritiserades hårt för sitt beslut att välja ut Pete till deltagare i dokusåpan. Kanalen anklagades för att exploatera hans funktionshinder. Under seriens gång visade det sig emellertid att han blev den självklara favoriten hos

såväl publik som andra deltagare. TSA, den engelska organisationen för Tourettes ändrade åsikt och menade att hans deltagande hade ökat medvetenheten hos allmänheten på ett positivt sätt. Han ses numera som en förebild.

Pete Bennett har valt att inte ta medicin för att minska sina tics. Han menar att han är nöjd med den han är. Hans verbala tics är också bara en del av en färgstark, omtänksam och underhållande personlighet.

Förutom vinstsumman har han efter programmet kammat hem ett bokkontrakt värt 1 miljon £. Nu arbetar han på sitt debutalbum tillsammans med Guy Chambers, som tidigare skrev låtar tillsammans med Robbie Williams.

Handlingsplan antagen

En nationell handikappolicy och tioårig handlingsplan har antagits i Nepal. Personer med funktionshinder ska få tillgång till grundläggande rättigheter, service och lika villkor.

Den tioåriga handlingsplanen har tagits fram i samarbete med Nepals välfärdsministerium, paraplyorganisationen för Nepals funktionshindrade, representanter för det civila samhället och andra intressenter. Till grund för planen ligger internationella konventioner samt den nationella handikappolicyn.

Røj på festival visar funkisars normalitet

FILMRECENSION

"Foten på hjärtat"

Produktion: Wigardt Media

Medverkanden: Adam Engvall

Amanda Leissner

Murat Yapicioelu

I filmen får vi följa Adam, Amanda och Murat på deras resa till Hultsfredsfestivalen.

Tre helt vanliga ungdomar verkar det som i början av filmen. Men snart framkommer det tydligt att det finns hinder i deras liv som gör deras vardag svårare att hantera.

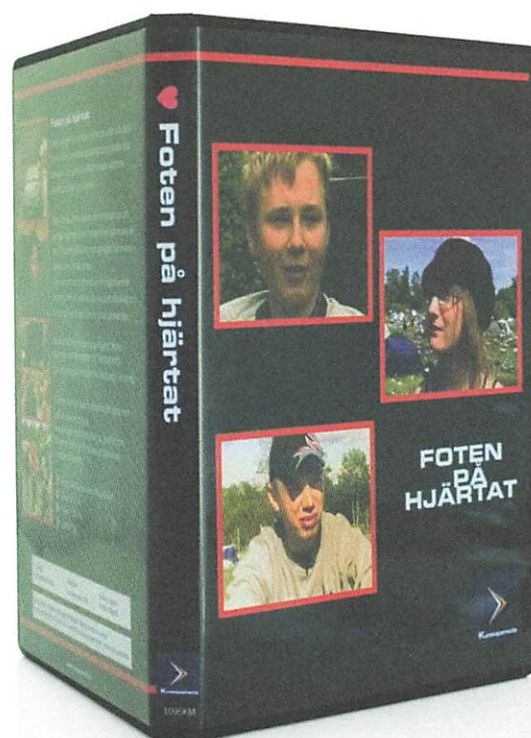
Adam i sin rullstol, Amanda med sin svåra allergi och Murat med sin dyslexi.

Det synliga funktionshindret blir i filmen tydligare och de osynliga tydliggörs på ett mycket enkelt sätt Adams synliga funktionshinder speglas odramatiskt, otillgängligheten blir synlig, attityder blir tydliga och det svåra i att bli särbehandlad blir klart uttalat. Adams funderingar kring varför tjejer som han chattar med på nätet inte vill dejta honom när de får reda på att han sitter i rullstol och hans problem med att känna sig uttittad ger en liten irritationskänsla i magen. Irritation över att vi inte kommit längre än så här år 2006.

Amandas jakt på mat ställer allergikerns vardag i rampljuset på ett begripligt sätt. Ett sätt som vem som helst egentligen borde kunna förstå. Jag fick själv en aha-upplevelse när jag helt plötsligt insåg vidden av hur svårt det kan vara att leva med svår allergi. Att inte ens kunna kyssa en man utan att först be honom borsta tänderna var mycket talande.

Murats liv har varit brokigt. Han berättar naket om sin tid som värsting - kontakter med polisen och brist på samhällsstöd - allt för ett osynligt funktionshinder i form av dyslexi. Ett funktionshinder som Murat borde ha kunnat få stöd för i tidig ålder om insikten funnits.

I början av filmen fick jag en känsla av att man ville vara övertydlig med att även ungdomar med funktionshinder röjer loss ordentligt, men efter en stund förstod jag poängen med sättet att presentera de tre ungdomarna. Det blev så otroligt "normalt".

På ett enkelt men effektivt sätt visar filmen hur dåligt anpassad världen är för dom som anses vara annorlunda men samtidigt visar den hur lika alla människor är.

Oavsett om man har ett funktionshinder eller ej så vill man festa, umgås med vänner, gå på konserter. Filmen kommer säkert att tilltala ungdomar i skolorna eftersom den speglar den verklighet de lever i.

Jag tror att "Foten på Hjärtat" kan bidra till diskussion kring alla människors lika rätt och möjligheter och används den rätt kan den säkert öka förståelsen för de förutsättningar som ungdomar med funktionshinder har.

Skälet till att "Foten på Hjärtat" gjordes är att utbildningspolitiken i Sverige präglas av en ambition att skapa "en skola för alla", något som idag inte gäller för elever med funktionshinder. Detta på grund av bristande kunskaper om hur det är att leva med funktionshinder och otillgänglighet.

"Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska gestalta och förmedla."

Jag hoppas att "Foten på Hjärtat" kan skapa diskussioner, öka insikten och förändra attityder, för i sin enkelhet är den mycket talande.

Gunilla Hårdberg

Två jinglar till filmen finns att se på: www.kunskapsmedia.se/p_foten_pa_hjaertat.html. Där kan du även beställa ett exemplar av filmen.

Posttidning B
STIL
Arenavägen 63
121 77 Johanneshov

DOROTHEE RIEDEL RATZKA

PETERSÉNS VÄG 2
127 41 SKARHOLMEN

12700
LOKAL

2:00 BILD: WALTER HIRSCH HAR FOTOGRAFERAT YASMIN JUNGSTEDT

Vi ser på dig lite annorlunda.

Sådant som rullstolar, proteser och vita käppar saknar betydelse för oss som arbetar på Stil. Kanske beror det på att de flesta av oss själva har ett funktionshinder.

Det gör att vi förstår nyanserna i ett liv med personlig assistans. Vi vet till exempel hur det känns att bli så beroende av andra människor att man slutar att försöka själv.

Därför vet vi också att det bara är du som kan förändra ditt liv.

En av de mest utvecklande förändringarna är att själv bli arbetsledare för sina assistenter. Ansvaret blir större, men möjligheterna fler.

Välkommen att ta reda på hur många. Ring 08-506 221 50 så berättar vi mer om nästa utbildningstillfälle. Eller besök www.stil.se

STIL
STIFTARNA AV INDEPENDENT LIVING I SVERIGE